

Bilten

- * Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)
- * Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)
- * Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije (PIP)
- * Ostale Aktivnost

Februar 2018

Aktivnosti Programa za Kontinuirane Obuke (PKO)

Organizovani kriminal

01 februara 2018, Akademija Pravde, u okviru Programa Kontinuirane Obuke, organizovala je obuku na temu "Organizovani kriminal".

Cilj ove obuke bio je unaprijediti znanje sudija i

tužilaca u pravilnoj primjeni odredaba Krivičnog Zakonika koji su sankcionirali krivična djela vezana za organizovani kriminal, kao i probleme koji su predstavljeni u praksi kako bi se jedinstveno primijenili važećim zakonskim odredbama.

Tokom ove obuke, tretiran je organizovani krim-

inal kao oblik kriminaliteta koji je izvršila grupa strukturisanih i organizovanih lica sa ciljem direktne ili indirektnе koristi od finansijske koristi. Organizovani kriminal ozbiljno ugrožava razvoj demokratije i vladavine prava kršenjem ljudskih prava, sigurnosti i ekonomskog razvoja države.

Primarna pažnja posvećena je sprječavanju, istrazi i kažnjavanju organizovanog kriminala, koji u većini slučajeva ovo krivično djelo odnosi se i na druga krivična dela kao što su trgovina ljudima, krivična djela protiv ekonomije, kriju-mčarenje roba, krivična djela narkotika itd

Obuka je sprovedena u obliku interaktivnih diskusija u kojima su učesnici imali priliku da prezentuju izazove i poteškoće sa kojima se suočavaju u praksi.

Korisnici ove obuke bili su sudije osnovnog ivoa i apelacionog nivoa, tužioci osnovnog nivoa, tužioci iz STRK kao i stručni saradnici.

Uvodna obuka o sajber kriminalu, elektronskim dokazima i ilegalne koristi online kriminala

07 - 10 februara 2018, Akademija Pravde u saradnji sa projektom EU, koju je implementirao Savjet Evrope/iPROCEEDS, održao je obuku na temu "Uvodna obuka o sajber kriminalu, elektronskim dokazima i ilegalne koristi online kriminala".

Svrha ove obuke je bila unapređenje stručnog znanja učesnika o prirodi i implikacijama pitanja vezanih za sajber kriminal, kontrolu, oduzimanje i konfiskaciju prihoda na internetu, kao i dostupnih pravnih instrumenata i pristupa međunarodnoj saradnji.

Fokus treninga bio je materijalno-proceduralne odredbe Konvencije o Sajber Kriminalu u Budimpešti i drugim međunarodnim aktima, uključujući i zakonske odredbe o sankcionisanju kibernetičkog kriminala na Kosovu.

Takođe, tokom obuke pažnja je posvećena el-

ektronskim dokazima i prihodima od sajber kriminala koji su složeni i da bi bili uspješni, saradnja svih relevantnih domaćih i međunarodnih institucija i stručnjaka iz relevantnih oblasti trebala bi biti sufinsansirana, istraživanje i kažnjavanje ovih zločina koji raste svakodnevno.

Obuka je sprovedena u vidu interaktivnih diskusija, takođe obrađeni su i slučajevi prakse gdje su učesnici imali priliku da predstave izazove i poteškoće sa kojima se suočavaju tokom njihovog praktičnog rada

Za realizovanje ove obuke angažovani su lokalni i međunarodni treneri.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci osnovnog nivoa kao i policijski službenici Policijskog Inspektorata Kosova.

Sudska zaštita od opstrukcije posedovanja i službenosti

8. februara 2018, Akademija pravde, u okviru kontinuirane trening programe organizovao obuku o "Sudsku zaštitu od posedovanja i sluzbenosti".

Cilj ove obuke je bio da unapredi znanje učesnika o sudskej zaštiti ometanjem posedovanja i sluzbenosti.

U prvom delu postupka obuke je tretiran u sporovima ometanja poseda i pravo službenosti i elemenata čina prestup i robovanja. Dok je u drugoj polovini su tretirani rokove za sudsku zaštitu u sporovima ometanja poseda i olakšica i praksom u vezi ove sporove. Teorijski i praktični aspekti sudske zaštite od opstrukcije posedovanja i servitucije obrađeni su na sveobuhvatnoj obuci.

Tokom obuke je istakao da je postupak vođen za zbog sporovima ometanja poseda, kao što je

poseban parnični postupak regulisan Zakonom o parničnom postupku, sud daje pravno lice zaštitu koja je uzeta predmet lopte ili čiju su uzrokovane preprekama tokom njegove upotrebe. Zakonske odredbe pomenute omogućavaju brzu i efikasnu obnovu poremećenog činjeničnog stanja gde je ispitivanje slučaja, prema navodima optužnice zbog ometanja posedovanja od strane suda će biti ograničena na verifikaciju činjenica zadnje status posedovanja i opstrukcije završeno.

Kombinovane metode objašnjenja korištene su na obuci, uključujući teorijska objašnjenja i praćene praktičnim primjerima.

Korisnici ove obuke bili su sudije Osnovnih sudova i Apelacioni sud, Generalno odeljenje – Civilna odeljenje, kao i profesionalni sudske saradnici.

Specijalizovani Program Obuke za Javne Nabavke Kosova – Sesija I

Akademija Pravde je 15. i 16. februara 2018 u okviru Programa Kontinuirane Obuke realizovao prvu sesiju obuke na temu "Specijalizovani program obuke za javne nabavke na Kosovu".

Svrha ove obuke je bila unapređenje stručnog znanja učesnika u planiranju istrage, sadržaja plana istrage, nadgledanja, identifikacije izvora informacija i prikupljanja dokaza tako da istraga i procjena slučajeva zloupotrebe prilikom rješavanja radova krivični postupci vođeni javnim nabavkama tretiraju se na profesionalan i efikasan način.

U toku ove dvodnevne obuke usvojene su zakonske regulative o javnim nabavkama, proce-

durama i fazama javnih nabavki, kao i identifikacija indikatora korupcije u vezi sa javnim nabavkama. Prioritet je posvećena primarnim i sekundarnim zakonima koji regulišu ovu oblast, postupke javnih nabavki i način rada javnog elektronskog sistema nabavki.

U tom kontekstu su razrađena pravila o tehničkim specifikacijama i tenderskom dosijeu, izradi tenderskog dosjea i postupku procjene ponude, obavještavanja, potpisivanja i izvršenja javnih ugovora. Obuka se fokusirala na izradu koruptivnih šema i problema vezanih za prevaru, falsifikaciju, šeme rasporeda ponude i faktore koji utiču na pojavu ovih djela korupcije u javnim nabavkama.

Obuka je sprovedena u obliku interaktivnih diskusija u kojima su učesnici imali priliku da prezentuju izazove i poteškoće sa kojima se suočavaju u praksi.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužiocи osnovnog nivoa iz svih regiona Kosova.

“Lokalni i međunarodni standardi o kleveti & simulacija sudenje”

22. i 23. februara 2018. godine, Akademija pravde je, u saradnji sa projektom "Jačanje pravosudne ekspertize o slobodi izražavanja i medija u jugoistočnoj Evropi - JUFREKS, organizovala obuku o " Lokalnim i međunarodnim standardima za regulaciju i imitaciju klevete".

Svrha ove obuke je bila unapređenje znanja suda-ja i tužilaca o domaćim i međunarodnim standar-dima u kleveti.

Prvog dana obuke, lokalni pravni okvir je adresiran u Republici Kosovo, sa fokusom na pitanja kao što su: koji je efekat odvraćanja i dekriminalizacija klevete? Da li je novinar zvanična osoba? Ko je odgovoran za klevetu? Točnost dokaza, odgovornost za mišljenja i par-lamentarni imunitet - izjave date u Skupštini Kosova. Obraćajući se lokalnom institucionalnom okviru, teme se odnose na: Ko reguliše online i medije za štampu? Ko popravlja audio-vizuelne medije? Mogućnosti za žalbe protiv izveštaja o klevetničkim medijima i uloga sudova, kao i slučajeva klevete iz sudske prakse.

Fokus obuke je bio da se analiziraju odredbe čla-na 10. Evropske konvencije, posebno obrazložio prirodu, značaj, uticaj i obim prava na slobodu izražavanja, iz perspektive sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, klevete, slike medijska pokrivenost, odgovornosti i sankcije u novinarstvu, ometanja slobode na internetu i zaštita novinarstva i medijskih aktivnosti u kosovskom pravosuđu i praksi ESLJP-a.

Dok drugog dana je usledio tretman standardima

Evropskog suda za ljudska prava za zaštitu od klevete su partijski javno-privatnih lica slike, činjenice, mišljenja, teret dokazivanja, iznos naknade, parlamentarni imunitet , izveštavanje o drugim rečima - uživo intervjue, klevete / slike na društvenim mrežama itd.

Takođe, na drugom učesnicima dana završeno je suđenje mimetizma i kroz različite uloge uspela da reši slučaj koji je posvećen klevete, koji je primljen u obliku zadatka, koji je uključivao ele-mente državne odgovornosti i sankcije u novinarstvu i zaštitu aktivnosti u novinarstvu i mediji. Epilog Simulator sudska odluka je u vezi sa navodima da je osporena odluka domaćeg suda u ESLJP je došlo do povrede člana 10. Evropske konvencije od strane nacionalnog suda strane države članice ove Konvencije.

Korisnici ovog treninga bili su sudije Apela-cionog suda i osnovni sudovi, osnovni tužioci tužilaštva, i stručni saradnici sudova.

Zaštita prava djece bez roditeljskog staranja

27-28 februara 2018, Akademija Pravde uz podršku UNICEF-a, u okviru Programa Kontinuirane Obuke, realizovao je obuku iz pravde za decu civilnog aspekta "Zaštita prava djece bez roditeljskog staranja".

Cilj obuke je bio da unaprijedi znanje učesnika o pravilnoj primjeni zakonodavstva od strane pravosuđa o pitanjima koja se odnose na sudske postupke za pružanje pravne zaštite dječijih prava bez roditeljskog staranja.

Prvog dana obuke, pojam i uslovi usvojenja tretirani su kao poseban oblik zaštite djece, potreba uspostavljanja usvojenja, važeći lokalni i međunarodni zakoni za usvajanje. Takođe, sudska i organa starateljska saradnja tretirana je u postupku usvajanja, kao i sudskim odlukama o

usvajanju.

Osim toga, obuka je bila usmjerena uglavnom na socijalne organizovane oblike zaštite djece bez roditeljskog staranja, uloga i saradnja Centra za Socijalni Rad sa sudom u slučajevima smeštanja djeteta u drugu porodicu.

Druge teme koje su bile predmet ove sednice bile su starateljstvo kao institut socijalnog karaktera, tijelo za starateljstvo kao nadležno tijelo za zaštitu prava djece i način vršenja starateljstva. U ovom odeljku se takođe razgovaralo o vježbanju, suspenziji, ograničavanju i otklanjanju roditeljskih prava.

Obuka je realizovana korišćenjem kombinovanih metoda teorijskog i praktičnog objašnjenja, grupnog rada, praćenih primerima iz sudske prakse.

Korisnici ove obuke bili su sudije i tužioci osnovnog nivoa iz različitih regiona Kosova, službenici CSR iz regiona Prizrena, službenici UNICEF-a, kao i ostali službenici koji se bave zaštitom prava dece bez roditeljskog staranja.

Aktivnosti Programa za Početne Obuke (PPO)

Obuke sprovedene u Inicijalnom programu obuke

Akademija pravde, u cilju ispunjenja plana obuke, nastavila je sa realizacijom planiranih aktivnosti u okviru Programa inicijalne edukacije, koju prate 49 novoimenovanih sudija.

U okviru teorijskog treninga sprovedene su sljedeće aktivnosti: podmodul "Posebni postupci u okviru ZPK-a" realizovan je kroz jednu (1) obuku u ovom periodu, podmodul "Procedure po pravnim lijekovima" dvije (2) sjednice (1) obuke, "Prijem i saopštavanje odluka i podnošenje dokumenata" (1) sesija obuke, obuka, "Troškovi postupka i zahtjevi za pravnu imovinu". Pored toga, iz podmodula "Inicijalna revizija, drugi i sudski pregled" sprovedene su tri (3) obuke koje su obuhvatale: prigovor dokaza, podnošenje optužnice i drugi pregled, pripremu i sudski pretres.

U okviru programa obuke u tom periodu su sprovedene pet (5) obuku autora pod-modul "građanskog prava", gde su izradio sledeće teme: kreiranje i prestanku pravnih odnosa, podele

pravnih činjenica i modifikacije u skladu pravne poslove uslovi, rok posedovanja, vrste, zaštita i raskid, apsolutna i relativna prava, zastupanje zastupnika (ovlašćenje), jednostrani i bilateralni pravni poslovi i nebitni pravni poslovi. Dok je pod modul "parničnom postupku - Prvi deo" tokom ovog perioda se vrši pet (5) treninge i tre-tiraju se: principe parničnom postupku, nadležnost, ploče sudija i isključenje sudije, stranke u parničnom postupku i podnesci i dostavljanje dokumenata.

U februaru su novoimenovane sudije u kontekstu praktične obuke za ne-pravosudnih institucija sprovode programe obuke za Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu i Regulatorne komisije za javne nabavke.

Iako je praktično komponentu obuke za ovaj period se ostvaruje kroz prisustvo prakse od strane novoizabralih sudija u tom sudu, u skladu sa propisanom programskoj šemi.

Praktična obuka za novoimenovane sudije u Advokatskoj komori Kosova

Dana 05. februara 2018. godine, Akademija pravde je u okviru Programa inicijalne obuke novoimenovanih sudija sprovedla praktičnu obuku u Advokatskoj komori Kosova (AKK).

Cilj treninga je bio da se novopravljenim sudijama omogući jasan uvid u ulogu, strukturu, organizaciju i izazove sa kojima se suočavaju AKK.

U početku, ona odražava kratku istoriju o osniv-

anju AKK, pravni okvir na koji posluje hrast, zatim misije, zadatke, svrhu i organizaciju, rad u javnom interesu i aktivnosti saradnje sa drugim institucijama.

Gostujući obrazložio je interna procedura za razmatranje žalbi u AKK, uključujući i žalbe usmerena na pravosuđe advokatima ili krivičnih prijava koje su urađene u pravosuđu, onda kako je odluka komiteta protiv advokata koji prekrše kodeks Etika, najčešće nametnute mjere u slučaju nepoštivanja Etičkog kodeksa i Zakona.

Takođe, razrađena je uloga i funkcionisanje Centra za edukaciju advokata, kao i programi obuke koji nude.

Korisnici ove obuke bili su novoimenovani sudije VI-te generacije PPO-a.

Praktična obuka novoosnovanih sudija u Nezavisnom nadzornom odboru za Civilnu službu na Kosovu

Akademija pravde, 13. i 14. februara 2018. godine, u okviru Programa inicijalne obuke novoimenovanih sudija, obavila je praktičnu obuku u Nezavisnom nadzornom odboru za civilnu službu na Kosovu.

Obuka je bila namenjena novim imenovanim sudijama da budu upoznati sa nadležnostima i odgovornostima

NNOCSK-a, postupka odlučivanja, postupka pre razmatranja žalbe, oblika odlučivanja, kao i rokova i radnji u okviru agencije za zapošljavanje. Tokom obuke su razrađeni pravni okvir, odredbe

kojima se definiše postupak i rokovi žalbi u agenciji za zapošljavanje i NNOCSK-a, postupak i rokovi za razmatranje žalbe, oblici doношења оdluka, odgovornosti odgovornih lica i institucija za sprovođenje odluka NNOCSK-a, postupak u slučaju neprovođenja odluke, kao i odredbe zakona koji se odnose na funkcije i nadležnosti NNOCSK-a.

akođe je istaknuto kako se vrši funkcija nadgledanja za sprovođenje zakona o državnoj službi, koliko je praćenja poseta i kako su izvještaji o centralnim i lokalnim javnim institucijama pripremljeni u postupku nadgledanja.

Obuka je realizovana kroz teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije, pri čemu su novoimenovane sudije imale priliku da postavljaju različita pitanja o pitanjima koja su bila fokus obuke.

Korisnici ove obuke bili su novoimenovani sudije, VI generacija PPO-a.

Aktivnosti Programa za Istraživanja i Publikacije (PIP)

Sastanak Saveta Redakcije

5 februara 2018, Akademija Pravde je dobila donaciju od 32 naslova knjiga, sa ukupno 106 primeraka od misije UNHCR-a, Kancelarija u Prištini.

Zbirka knjiga UNHCR-a obuhvata polje prava izbeglica i lica bez državljanstva, izdavane od strane renomiranih izdavačkih kuća kao što su Oxford University, Press Cambridge University, Routledge, Clarendon Books, Taylor&Francis, Wolf Legal Publishers, Edward Elgar Publishing, Bloomsbury Publishing, Martinus Nijhoff Publishers dhe Zed Books Ltd.

Po prihvatanju i podnošenju knjiga, bio je pri-

sutan šef misije UNHCR-a , g. N. L. Narasimha Rao sa saradnicima, kao i Direktor Akademije g. Valon Kurtaj i osoblje Akademije.

Šef Misije UNHCR-a, g.N. L. Narasimha Rao pružao spremnost za dalju podršku Akademiji Pravde, posebno za oblast izbegličkog prava kroz obuku ili razvoj modula obuke u ovoj oblasti.

Direktor Akademije izrazio je zahvalnost UNHCR-u, osiguravajući da će ove knjige biti u službi sudija i trenera Akademije.

Ostale Aktivnosti

Program stažiranja kandidata iz Nacionalne Škole Magistrata Francuske ENM

U okviru Sporazuma o saradnji između Akademije Pravde i Nacionalne Škole Magistrata Francuske - ENM, od 29 januara do 16 februara 2018, dva kandidata ove škole boravili su na Kosovu u programu praktične obuke.

Svrha ovog programa je objavljivanje kandidata za sudije i tužioce u Francuskoj, sa pravosudnim sistemom na Kosovu, posebno u procesuiranju, istraživanju i presuđivanju krivičnih djela, kao i izvršenju kazni, predmeta građanskog suda sa fokusom na pitanja porodice, ugovora i odgovornosti, razumijevanje međunarodne dimenzije pravde i razumijevanje stranih sistema obuke sudija.

Akademija je pripremila dnevni red ovog programa stažiranja koji sadrži praktičnu obuku koja se sprovodi u sudovima i tužilaštvoima u cilju podrške sudijama/tužiocima kao mentora i održavaju se sastanci sa drugim lokalnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Realizacija ovog programa započela je sastankom na Akademiji pravde gde su bili generalno informisani o funkcionisanju kosovskog sudskega i

tužilačkog sistema, funkcija, odgovornosti i programa koje je razvila Akademija.

U okviru dnevnog reda programa, kandidati iz ENM-a su nastavili obuku u Osnovnom Tužilaštvu i Osnovnom Sudu u Prištini, uz podršku jednog tužioca i dvojice sudija u krivičnim predmetima, a drugi u građanskim predmetima. Kandidati su bili u mogućnosti da prisustvuju raznim saslušanjima u vezi sa istražnim postupkom, uz šire obaveštenje o pravosudnom sistemu, počevši od prvih postupaka koje je sudija preduzimao u vezi sa predmetom, zatim početnim i drugim ispitivanjem, prihvatljivost krivim u pretkrivičnom postupku, postupanjem s pritvorskim predmetima, prikrivenim merama predostrožnosti i izvršenjem kazni na Kosovu.

Takođe, tokom ovog programa, kandidati su imali priliku da prisustvuju pripremnim i sudskej pretresima o građanskim, porodičnim, imovinskim sporovima itd. Takođe, predstavljen je sadržaj sudske odluka (presuda i odluka), a u okviru toga je bila mogućnost upoređivanja zakonodavstva dvije države, upoređivanje sadržaja sudske odluka i razmjena iskustava u pravosudnom polju. U okviru dnevnog reda održan je i sastanak sa dva novoimenovana sudija koji prisustvuju Programu Početne Obuke u Akademiji, razgovaraju o pravosudnom sistemu na Kosovu i razmjenjuju iskustva o promjenama u vezi sa aktivnostima koje obavljaju u okviru početne obuke.

ENM kandidati su takođe obavili posetu u Korektivni Centar u Lipljanu, gdje su zvaničnici ovog centra upoznati sa ulogom i mandatom centra, strukturom njegove organizacije i funkcionisanja, kao i kategorijama osoba u centru korekcija. Dalje su zajedno sa osobljem Centra posetili prostorije ove ustanove, u ovom obliku vidjeti u bliskoj budućnosti sve objekte koji su na raspolaganju u Korektivni Centar u Lipljanu, uslove i aktivnosti koje ona nudi za osobe koje su u njoj, kao što su i njihovom medicinskom i psihološkom tretmanu.

Takodje tokom ovog perioda bili su sastanci sa predstvincima lokalnih i međunarodnih institucija kao što su Ustavni Sud, sudije EULEX-a, predstavnici Tvrining Projekta u Kosovskom

Tužilačkom Savetu, USAID, Savjet Evrope i GIZ.

Na kraju programa, kandidati ENM završili su završni sastanak na Akademiji kako bi razgovarali o utiscima o organizaciji praktičnog programa, koliko su upoznali sudske i tužilačke sisteme na Kosovu i njihove preporuke za organizaciju sličnih programa uobičajeni u budućnosti. Ovo je četvrta generacija kandidata Nacionalne Škole Magistrata Francuske koji realizuju ovaj program.

"Rodna ravnopravnost u sudskim postupcima uopšte i posebno u slučaju nasilja u porodici"

Dana 20. februara 2018. godine, Akademija pravde je, u okviru Programa kontinuirane obuke, održala obuku na temu "Rodna jednakost u sudskom postupku uopšte i posebno nasilju u porodici".

Cilj ove obuke je bio da unapredi znanje suda u vezi sa tretmanom rodne ravnopravnosti u sudskim postupcima u slučajevima nasilja u porodici posebno, adresirajući teoretske i praktične aspekte cijeline.

Prvi deo obuke pokrivaо je međunarodno i lokalno zakonodavstvo o rodnoj ravnopravnosti, nasilju u porodici i oblicima rodno zasnovanog izgleda i naredbe o zaštiti, uslovima za određivanje naredbe o zaštiti, kao i mjerama za sprečavanje nasilja. Dok je u drugom dijelu izrađen sudska postupak za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje naloga za zaštitu i obrazloženje odluke u skladu sa specifičnostima predmeta poštujući zakonske odredbe, izvršenje naloga za zaštitu i posledice za kršenje naloga za zaštitu.

Na obuci je primećeno da osnovni princip pravosudnih procedura u demokratskim društvima, gdje su zagarantovana ljudska prava i slobode, predstavlja ravnopravnost stranaka u sudskim postupcima i princip rodne ravnopravnosti. U Republici Kosova, ravnopravnost stranaka u

postupku zagarantovana je Ustavom, međunarodnim konvencijama i internim zakonima.

Takođe je naglašeno da je primarna svrha Zakona o zaštiti od nasilja u porodici da sprječi nasilje u porodici u svim njegovim oblicima. Zbog toga je za ispunjenje ove namjere predviđen niz zaštitnih mjera protiv nasilja u porodici, kao što su: zaštitne mere psihosocijalnog tretmana, zaštitne mjere zabrane približavanja žrtvi nasilja u porodici, zaštitne mere za zaustavljanje poremećaja lica zaštitne mjere pratinje žrtve nasilja, zaštitne mjere liječenja zavisnosti od alkohola i psihotropnih supstanci, zaštitne mere uzimanja stvari i zaštitne mere imovine koji su objašnjeni jedan po jedan u razgovoru sa učesnicima.

Kombinovane metode objašnjenja korištene su na obuci, uključujući teorijska objašnjenja i praćene praktičnim primjerima.

Korisnici ove obuke bili su sude se osnovnih sudova, tužilaca osnovnih tužilaštava, profesionalnih sudske saradnike i branilaca žrtava u Republici Kosovo.

[**https://ad.rks-gov.net**](https://ad.rks-gov.net)

**Adresa: Lagja e Spitalit
Ul. "Muharrem Fejza" b.b.
Pristina, Republika Kosova**

**Tel: + 381 38 200 18 660
Fax: + 381 38 512 095
E-mail: infoad@rks-gov.net**